

नेपाल लेखापरीक्षणमान ५७०

अविच्छिन्नता

(अन्तराष्ट्रिय गुणस्तर नियन्त्रणमान, लेखापरीक्षण पुनरावलोकन, अन्य आश्वस्तता तथा सम्बद्ध सेवाहरु घोषणाहरुको हाते पुस्तक सन् २०१० अंगेजी संस्करणको अनुवाद)

विषयसूची

	अनुच्छेद
परिचय	
यस ने.ले.प.मा.को क्षेत्र	१
अविच्छिन्नताको अनुमान	२
व्यवसाय लगतार संचालनको क्षमताको लागि अविच्छिन्नताको रूपमा लेखाजोखाको उत्तरदायित्व	३-७
लागू हुने मिति	८
उद्देश्य	९
आवश्यकता	
जोखिमको लेखाजोखा प्रकृया र सम्बन्धित क्रियाकलापहरु	१०-११
व्यवस्थापनको लेखाजोखामा मुल्याङ्कन	१२-१४
व्यवस्थापनको लेखाजोखा भन्दा अतिरिक्त मिति	१५
अतिरिक्त लेखापरीक्षण कार्यविधिहरु जब घटनाहरु वा शर्तहरु पहिचान भएका हुन्छन्	१६
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तथा निश्कर्षहरु	१७
अविच्छिन्नताको उपयुक्त अनुमानको प्रयोग र सारयुक्तको अनिश्चित निकास	१८-२०

अविच्छिन्नताको अनुमान अनुपयुक्तता	२१
व्यवस्थापनले यसका लेखाजोखा गर्न वा बढाउन अनिच्छुक	२२
सरकारी त्यस्ता सुल्कहरुको बारेमा जानकारी	२३
वित्तीय प्रतिवेदनहरु स्विकार गर्न विशेष ढिलाई	२४
कार्यान्वयन तथा अन्य व्याख्यात्मक सामग्री	
अविच्छिन्नताको अनुमान	क१
जोखिमको लेखाजोखा प्रकृया र सम्बन्धित क्रियाकलापहरु	क२-क६
व्यवस्थापनको लेखाजोखामा मूल्यांकन	क७-क१२
व्यवस्थापनको लेखाजोखा भन्दा अतिरिक्त समय	क१३-ए१४
घटनाहरु वा शर्तहरु पहिचान भएकोमा अतिरिक्त लेखापरीक्षण कार्यविधिहरु	क१५-क१८
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तथा निश्कर्षहरु	क१९
अविच्छिन्नताको उपयुक्त अनुमानको प्रयोग र सारभूतको अनिश्चित विकास	क२०-क२४
अविच्छिन्नताको अनुमानमा अनुपयुक्तता	
व्यवस्थापनले यसका लेखाजोखा गर्न वा बढाउन अर्इच्छुक.....	क२७

नेपाल लेखापरीक्षणमान ५७०, “अविच्छिन्नता” लाई नेपाल लेखापरीक्षणमान २०० को, “समग्र स्वतन्त्र लेखापरीक्षणका उद्देश्यहरु र नेपाल लेखापरीक्षणमान अनुसार लेखापरीक्षकको आचरण” को संयोजनमा अध्ययन गर्नुपर्नेछ ।

परिचय

यस नेपाल लेखापरीक्षणमानको क्षेत्र

१. यस नेपाल लेखापरीक्षणमानले व्यवस्थापनसँगको सम्बन्धमा निकायको अविछिन्नता सम्बन्धी वित्तीय प्रतिवेदनहरूको विषयमा लेखापरीक्षण गर्नु पर्ने लेखापरीक्षकको उत्तरदायित्वको बारेमा मार्गनिर्देशन गरेको छ ।

अविछिन्नताको अनुमान

२. अविछिन्नताको अनुमानमा निकायको कारोवार निरन्तर रूपमा संचालित भैरहेको र सो को भविष्यमा समेत निरन्तरता प्राप्त गर्ने भन्ने बुझिन्छ । वित्तीय प्रतिवेदनहरू अविछिन्नताको मान्यतामा तयार गरिन्छ, व्यवस्थापन अथवा व्यवसायले भूक्तान गर्नु पर्ने भूक्तानगर्न तयार हुन्छन वा सञ्चालन बन्द गर्न खोज्दछन वा अन्य बैकल्पिक व्यवस्था नभएको भए पनि त्यस्तै गरीएको हुन्छ । वित्तीय प्रतिवेदनहरूको विशेष उद्देश्य वित्तीय प्रतिवेदनको आधारशिला अनुसार तयार गरीएका हुन सक्छन, नहुन पनि सक्छन जुन अविछिन्नतासँग सम्बन्धित हुन्छन । (उदाहरणको लागि, विशेष कार्यक्षेत्रहरूमा अविछिन्नताको मूल्याङ्कन केही वित्तीय प्रतिवेदनहरू आयको आधारमा तयार गर्दा अविछिन्नताको आधार उपयुक्त नहुन पनि सक्दछ) । जव अविछिन्नता अनुमानको प्रयोग उपयुक्त तरीकाले हुन्छ, सम्पत्ति र दायित्वहरूको प्रमाणको आधारमा राखिएका हुन्छन, व्यवसायीहरूले महशुस गर्दछन कि व्यवसायका सम्पत्तिहरू वा दायित्वहरू भूक्तानी गर्ने काम कारोवारको सामान्य प्रकृया हो । (सन्दर्भ: अनुच्छेद क१)

व्यवसाय लगतार संचालनकोलागि अविछिन्नताको रूपमा लेखाजोखाको उत्तरदायित्व :

३. केही वित्तीय प्रतिवेदनका आधारशिलाहरू (Financial Reporting Frameworks) चालु रहेको अविछिन्नताको रूपमा व्यवसायको विशेष लेखाजोखा व्यवस्थापनको लागि अपरिहार्य हुन्छन र विषयवस्तुहरूको स्तरियता विचार गर्नु पर्ने हुन्छ वा अविछिन्नतासँगै जानकारीहरू खुलासा गर्नु पर्छ । उदाहरणको लागि, नेपाल लेखापरीक्षणमान

व्यवस्थापनले व्यवसायको अविच्छिन्नताको पहिल्यै लेखाजोखा राख्न पर्ने आवश्यक ठान्दछ । व्यवस्थापनको उत्तरदायित्वको पूर्णरूपमा आवश्यकताहरू व्यवसायको आम्दानी गर्ने अविच्छिन्नताको रूपमा वा सम्बन्धित व्यवसायको जानकारीहरू कानून वा नियमहरू भन्दा बाहिर राख्न सकिन्छ ।

४. वित्तीय प्रतिवेदनहरूको आधारशिलाहरूमा संचालन भैरहेको व्यवसायको क्षमतामा अविच्छिन्नताको रूपमा बिपेश लेखाजोखार्गर्न आवश्यकता नहुन पनि सक्दछ । तथापी, जव वित्तिय प्रतिवेदनहरू तयार गर्ने समयमा अनुच्छेद २ मा छलफल गरिए बमोजिम आधारभूत आवश्यकता हुन्छन्, वित्तिय प्रतिवेदनहरू तयार गर्दा व्यवस्थापनले दायित्वहरूको आँकलन गर्नु आवश्यक हुन्छ, संचालित व्यवसायको सामर्थ अविच्छिन्नताका रूपमा हुन्छ, तथापी, यदि वित्तीय प्रतिवेदनको आधारशिला त्यसो गर्न समावेश गरीदैन भने सामान्य आवश्यकताहरू अनुसार ती कार्य गरिन्छ ।

५. व्यवस्थापनले निकायको अविच्छिन्नताको बारेमा जानकारी प्रदान गर्दछन्, समयको कुनै विशेष विन्दुमा स्वाभावैले अनिश्चित घटनाहरू वा शर्तहरू भविष्यको प्रतिफलहरू हुन्छन । तपसिल अनुशारका तथ्यहरू त्यस्ता जाँचबुझ गर्न उपयुक्त मानिन्छन :

- अनिश्चितताको मात्रा घटना वा शर्तहरूको जम्मा प्रतिफलको रूपमा भविष्यमा अन्य घटना वा शर्तहरू महत्वपूर्णरूपमा बृद्धि हन्छन् वा प्रतिफल प्रदान गर्दछन । त्यस कारणले, प्राय वित्तीय प्रतिवेदनको आधारशिलाले सरल वा प्रष्ट रूपमा व्यवस्थापन लेखाजोखालाई महत्व दिन्छन, जुन प्राप्त सूचनाहरूको आधारमा व्यवस्थापनले जिम्मेवारी लिन आवश्यक ठान्दछ ।
- आकार र व्यावसायको लक्ष, प्रकृति र यसको कारोवारको अवस्था वा अतिरिक्त तथ्यहरूले प्रवाहित घटना र अवस्थाहरूको बारेमा जाँचबुझ गर्दछन ।

- भविष्यको बारेमा कुनै निर्णयहरू प्राप्त सूचनाहरूको आधारमा गरीएका निर्णयहरू सोही समयमा बनेका हुन्छन । अनुगामि घटनाहरू (Subsequent events) को परिणामले दिन सक्ने प्रतिफल ती निर्णयहरूसँग मिल्दोजुल्दो हुन्छन, जुन तयार गरेको समयमा तीनिहरू उपयुक्त मानिन्छन ।

लेखापरीक्षकको उत्तरदायित्व

६. उपयुक्त र प्रयाप्त लेखापरीक्षण प्रमाण प्राप्त गर्नु लेखापरीक्षणको उत्तरदायित्व हुन्छ, वित्तीय प्रतिवेदनहरू तयार गर्ने समयमा व्यवस्थापनको उपयुक्त तरिकाले प्रयोग वा निष्कर्ष निकालिन्छ, यदि व्यवसायको बारेमा तथ्यगतको रूपमा अविच्छिन्नताको प्रयोग हुन्छ । यदि वित्तीय प्रतिवेदन आधारशिला वित्तीय प्रतिवेदनहरू तयार गर्न प्रयोग गरिन्छ भने यो उत्तरदायित्व अस्तित्वमा रहिरहन्छ, तथापि स्पस्ट आवश्यकता व्यवस्थापनको लागि विशेष लेखाजोखा तयार गर्न व्यवसायमा लगातार समावेश गरिदैन ।
७. यद्यपी, नेपाल लेखापरिक्षणमान २००^१ बर्णन गर्दछ कि, लेखापरीक्षकको अनुसन्धान गर्ने सामर्थ अर्न्तनिहित सिमांकनहरूको अत्यावश्यक प्रभावहरू सारयुक्त त्रुटिपूर्ण विवरणहरूको भविष्यका कार्यक्रमहरूकोलागि बृहत हुन्छन वा व्यवसायको चलिरहेको अविच्छिन्नताको अन्त्य गर्न ती अवस्थाहरू कारण बन्न सक्दछन । लेखापरीक्षकले आगामी घटनाहरू वा अवस्थाको बारेमा अनुमान गर्न सक्दैनन । त्यसैगरी कुनै सामाग्री/स्रोतको अभावमा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा अविच्छिन्नता अनिश्चित हुन्छ, भरपर्दो रूपमा निकायको अविच्छिन्नताका बारेमा निर्धारण गर्न सकिदैन ।

१ ने.ले.प.मा. २००, “स्वतन्त्र लेखापरीक्षकको सम्पूर्ण उद्देश्यहरू र नेपाल लेखापरीक्षणमान अनुसार लेखापरीक्षकको आचरण” अनुच्छेदहरू क५१-क ५२ ।

लागू हुने मिति

८. यो ने.ले.प.मा. नेपाल चार्टर्ड एकाण्टेन्टस संस्थाबाट अंग्रेजी संस्करण लागू भए अनुसार सोही मिति देखि यो ने.ले.प.मा. कार्यन्वयन हुनेछ।

उद्देश्य

९. लेखापरीक्षकको उद्देश्य :

- (क) वित्तीय प्रतिवेदनहरू तयार गर्ने समयमा प्रयाप्त र उपयुक्त लेखापरीक्षणका प्रमाणहरू प्राप्त गर्नु व्यवस्थापनको उपयुक्तताको विषयहरूमा अविछिन्नतासँग सम्बन्धित अनुमान प्रयोगमा ल्याउनु।
- (ख) लेखापरीक्षकको प्राप्त गरेको प्रमाणको आधारमा सम्पादन गर्नु, यदि सारयुक्तताको अनिश्चितताको अस्तित्वहरू घटनाहरू र अवस्थाहरूसँग सम्बन्धित हुन्छन तीनिहरूले महत्वपूर्ण रूपमा रुची राखि भैरहेको अविछिन्नतामा व्यवसायको क्षमताबारेमा शंका उत्पन्न गर्दछ, र
- (ग) लेखापरीक्षको प्रतिवेदन लागूगर्न निर्धारण गर्नु।

आवश्यकता

जोखिम लेखाजोखा कार्यविधिहरू र सम्बन्धित क्रियाकलापहरू

१०. नेपाल लेखापरिक्षणमान ३१५ ले जव पालना गरीने जोखिम लेखाजोखा कार्यविधिहरू आवश्यक रूपमा लिन्छ^२ लेखापरीक्षकले विचार गर्नु पर्दछ कि यदि त्यहाँ घटनाहरू वा अवस्थाहरूमा व्यवसायको सामर्थ माथि लगातार रूपमा अविछिन्नतामा महत्वपूर्ण रूपमा शंका उत्पन्न हुन सक्दछ। यसो गरीएमा, लेखापरीक्षकले निर्धारण गर्न सक्दछन यदि

२. ने.ले.प.मा. ३१५, “सारभूत त्रुटिपूर्ण विवरणहरूको जोखिम पहिचान तथा निर्धारणमा व्यावसायको सुझबुझ र यसको बातावरण” अनुच्छेद-५

व्यवस्थापनले पहिलानै प्रारम्भिक व्यवसायको लगातार रूपमा रहने अविच्छिन्नताको रूपमा लेखाजोखा गरीसकेका हुन्छन, र (सन्दर्भ: अनुच्छेद क२-क५)

(क) यदि यस्ता लेखाजोखाका कार्यहरु पालना गरीए भने, लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनसँग छलफल गर्न सक्नेछन र यस्ता लेखाजोखाका कार्यहरु निर्धारण गर्न सक्ने छन तर व्यवस्थापनले भिन्दै वा संयुक्त रूपमा आएका घटनाहरु वा अवस्थाहरुको पहिचान गरी कार्यगर्दछन भने व्यवसायको अविच्छिन्नताकोलागि महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न हुन सक्दछ र यदि त्यसो भए, व्यवस्थापनले तिनिहरुलाई सम्बोधन गर्ने योजना बनाउनेछन, र

(ख) यदि यस्ता लेखाजोखाहरु अझ पनि पालना गरीएको छैन भने, लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनसँग भैरहेका अविच्छिन्नताको अनुमान प्रयोग गर्न चाहेको आधारमा छलफल गर्न सक्दछन, र घटनाहरुले वा व्यवस्थापनको अवस्थाको बारेमा बेगलाबेगलै वा संयुक्त रूपमा कार्य गर्दछन भने व्यवसायको सामर्थमा चलिरहेको अविच्छिन्नतामा महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न हुन सक्छन ।

११. लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षणका प्रमाण वा अवस्थाहरुको शुक्ष्म रूपमा विश्लेषण गर्नु पर्दछ अन्यथा व्यवसायको सामर्थमा भैरहेको अविच्छिन्नताको बारेमा महत्वपूर्ण शंकाहरु उठन सक्दछन ।

व्यवस्थापनको लेखाजोखाको मूल्याङ्कन

१२. लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनले व्यवसायको सामर्थको अविच्छिन्नताको रूपमा लेखाजोखाको मूल्याङ्कन गर्न सक्नेछन । (सन्दर्भ: अनुच्छेद क७-क९, क११-क१२)

१३. व्यवसायका लेखाजोखाको मूल्याङ्कन लेखापरीक्षकले सामर्थको अविच्छिन्नताको रूपमा सोही मितिमा पूरा गर्ने छन, जुन व्यवस्थापनको लेखाजोखाकोरूपमा लागूहुने वित्तीय प्रतिवेदनहरुको आधारशिलाको

प्रयोग गरेको, वा कानून र नियमहरूले लामो समयसम्म निर्धारित गरिदिएको हुन्छ । यदि व्यवस्थापनको लेखाजोखा व्यवसायको अविच्छिन्नताले वित्तीय प्रतिवेदनको मितिदेखि बाह्र महिना भन्दा घटि समय लिन्छ भने नेपाल लेखापरिक्षणमान ५६०^३ मा बताईए अनुसार लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनलाई लेखाजोखाको समय कम्तिमा बाह्र महिना बढाउन त्यो मिति देखि अनुरोध गर्ने सक्दछन । (सन्दर्भ: अनुच्छेद क१०-क१२)

१४. व्यवस्थापनको लेखाजोखाको मूल्याङ्कन गर्दा, सबै सम्बन्धित व्यवस्थापनको लेखाजोखाका सूचनाहरू लेखापरीक्षकले विचार गर्नु पर्दछ, जसमा लेखापरीक्षणको परीणाम अनुसार लेखापरीक्षक सावधान रहनु पर्दछ ।

व्यवस्थापनको लेखाजोखाको बाहिरको समय

१५. लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनको जानकारीहरूको खोजी गर्ने छुन् त्यसले घटनाहरू र अवस्थाहरूको रूपमा व्यवस्थापनले गर्ने लेखाजोखाको समय भन्दा बाह्य समय हुन्छ जसले व्यवसायको अविच्छिन्नता माथि महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न गर्न सक्दछन ।

परीचित घटनाहरू र अवस्थाहरूमा अतिरिक्त लेखापरीक्षण कार्यविधिहरू

१६. यदि जानकारी भएका घटनाहरू वा अवस्थाहरू हुन्छन भने व्यवसायको बारेमा अविच्छिन्नता माथि तीनिहरूले महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न गर्दछन, लेखापरीक्षकले प्रयाप्त र उपयुक्त लेखापरीक्षण प्रमाण प्राप्त गर्दछन यदि वस्तुहरूको अनिश्चित अस्तित्व अतिरिक्त लेखापरीक्षण गरीने कार्यविधिहरू, तथ्यहरूको विवेकपूर्ण तरीकाले घटाउने कार्य भएमा । यो कार्यविधिमा निम्न समावेश हुन पर्छ : । (सन्दर्भ: अनुच्छेद क१५)

३ ने.ले.प.मा. ५६०, “अनुगामि घटनाहरू ” अनुच्छेद-५(क)

- (क) यदि व्यवस्थापने संचालित व्यवसायको अविच्छिन्नताको लेखाजोखा गरीएको छैन भने, यसको लेखाजोखा गर्नको लागि व्यवस्थापनलाई अनुरोध गर्ने ।
- (ख) व्यवस्थापनको आगामी कार्यकालागि अविच्छिन्नताको सम्बन्धमा मूल्याङ्कन गर्दा, यदि योजनाहरूले अवस्थाहरू सुधार भएका हुन्छन् वा परिस्थितिहरूमा व्यवस्थापनको योजनाहरू साध्य भएर आउन सक्दछन् । (सन्दर्भ:अनुच्छेद क १६)
- (ग) जब निकायले अनुमानित नगदि विवरण (Cash Flow Forecast) तयार गर्दछ र उपलब्धिको अनुमानको विश्लेषण महत्वपूर्ण तथ्य हो, व्यवस्थापनको योजनामा आगामी कार्यकोलागि अवस्थाहरूको मूल्याङ्कन गरिन्छन ।(सन्दर्भ: अनुच्छेद क१७-क१८)
- (अ) सत्यताको अनुमान मूल्याङ्कन तयार गर्न तोकिएको विवरण तयार गर्ने ।
- (आ) यदि त्यहाँ अनुमान गर्ने प्रयाप्त आधार छ भने
- (घ) विचार गर्नु पर्ने हुन्छ कि यदि व्यवस्थापनले त्यसको लेखाजोखा गरेको समयमा उपलब्धीहरू कुनै अतिरीक्त तथ्यहरू वा सूचनाहरू भएमा ।
- (ङ) व्यवस्थापनबाट लिखित व्यवस्थापन जवाफ /प्रतिनिधित्वकोलागि अनुरोध गर्न उपयुक्तता हुन्छ, जब पूरा हुने योजनाहरू सरकारका निकायहरूको भावि कार्ययोजनाका विषयहरू हुन्छन ।

लेखापरीक्षकको निर्णय र प्रतिवेदनको कार्य

१७. सारयुक्त अनिश्चित घटनाहरू वा अवस्थाहरूसँग सम्बन्धित हुने भिन्न रूपमा वा एकैसमुहका निकायको क्रियाकलापमा शंका उत्पन्न हुन्छन् भने प्राप्त लेखापरीक्षण प्रमाणको आधारमा लेखापरीक्षक निर्णयमा पुग्नु पर्छ । लेखापरीक्षकको निर्णयमा सारयुक्त अनिश्चितता विद्यमान हुन्छ,

जव यसको महत्वतताको आवश्यक प्रभाव वा त्यस्तै प्रकारको घटनाहरु, लेखापरीक्षकको निर्णयहरुमा उपयुक्त सूचनाको प्रकृति र लागू गर्न सकिने अनिश्चितता आवश्यक हुन्छन, जानकारीकालागि: (सन्दर्भ: अनुच्छेद क १९)

- (क) वित्तीय प्रतिवेदन आधारशिलामा निष्पक्ष प्रस्तुतिकरणमा वित्तीय प्रतिवेदनहरुको निष्पक्ष प्रस्तुतिकरण भएमा, वा
- (ख) अनुपालना गरीने आधारशिलामा, वित्तीय प्रतिवेदनहरुले त्रुटिपूर्ण तरीका अवलम्बन नगरेको भएमा ।

उपयुक्त रुपमा अविच्छिन्नताको प्रयोग तर सारभूत अनिश्चितताको प्रभाव

१८. लेखापरीक्षकले अविच्छिन्नताको प्रयोगको अनुमान परिस्थितिहरु अनुसार उपयुक्त रुपमा गर्दछन तर सारभूत अनिश्चितता रहन्छ भने लेखापरीक्षकले वित्तीय प्रतिवेदनहरुको निर्धारण गर्दछन यदि,

- (क) प्रयाप्त रुपमा मुख्य घटनाहरु वा अवस्थाहरुको वर्णन गरीएको कार्यले व्यवसायको अविच्छिन्नतामाथि महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न गर्दछ, वा व्यवस्थापनको योजनाहरुले यी घटनाहरु वा अवस्थाहरुको नेतृत्व गर्दछ, र
- (ख) निकायको अविच्छिन्नताको बारेमा स्पष्ट रुपमा खुलासा गर्नु पर्छ जुन घटनाहरु वा अवस्थाहरुसँग सम्बन्धित हुन्छन र तीनिहरुले महत्वपूर्ण शंकाहरु उत्पन्न गर्न सक्दछन त्यसकारण, कारोवारको सामान्य कामकारवाहीमा यसका सम्पत्तिहरु वा तिर्नुपर्ने रकमहरु यसका दायित्वहरु हुन भनि महसुश गर्न अयोग्य हुन सक्दछ ।

१९. यदि वित्तीय प्रतिवेदनहरुमा पर्याप्त जानकारीहरु छन् भने, लेखापरीक्षकले नसच्याईएको भनाईहरु व्यक्त गर्ने छन् र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा विषयगत अनुच्छेदमा महत्व दिएर त्यस्ता कुराहरु राख्नु पर्दछ :

- (क) अनिश्चितताको अस्तित्वको महत्वलाई खुलासा गर्दै घटनाहरू वा अवस्थाहरूसँग सम्बन्धित व्यवसायको सामर्थको बारेमा अविच्छिन्नताको रूपमा जसले महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न गर्न सक्दछन्, र
- (ख) वित्तीय प्रतिवेदन हरूमा खुलाईएका विषयहरू जसलाई अनुच्छेद १८^४ मा राखिएका छन् ती टिप्पणीहरूमा ध्यान केन्द्रित गर्नु, (सन्दर्भ: अनुच्छेद क२१-क२२)

२०. यदि प्रर्याप्त सूचनाहरू वित्तीय प्रतिवेदन हरूमा राखिएन भने, नेपाल लेखापरीक्षणमान ७०५^५अनुशार लेखापरीक्षकले उपयुक्त रूपमा ठिक वा विपरीत सल्लाह दिनुपर्छ ।

उपयुक्त तरीकासँग अनुमानित अविच्छिन्नताको प्रयोग

२१. यदि वित्तीय प्रतिवेदनहरू अविच्छिन्नताको आधारमा तयार गरिएको हुन्छ भने वित्तीय प्रतिवेदन हरूमा लेखापरीक्षकले विपरीत धारणा व्यक्त गर्न सक्नेछन् ।

व्यवस्थापन आफ्नो लेखाजोखा गर्न वा अभिवृद्धि गर्न अनिच्छुक

२२. जब लेखापरीक्षकले अनुरोध गर्दा व्यवस्थापनले आफ्नो लेखाजोखागर्न वा अभिवृद्धिगर्न अनिच्छा देखायो भने लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षण प्रतिवेदन लागू गर्ने विचार गर्नु पर्छ । (सन्दर्भ: अनुच्छेद क २७)

सरकारका नियमनकारी निकायहरूसँग छलफल

२३. अन्यथा नभए सम्म, सरकारका सबै आम्दानीहरू व्यवसायको^६ व्यवस्था गर्न संलग्न गरिन्छन् भने लेखापरीक्षकले सबै सरकारी निकायहरूसँग ती

४ अ.ले.प.मा. ७०६ मा हेर्नुस, “लेखापरीक्षक प्रतिवेदनको सारभूत अनुच्छेदमा महत्व वा अन्य सारभूत अनुच्छेदमा महत्व ”

५. ने.ले.प.मा. ७०५ मा हेर्नुस, “लेखापरीक्षक प्रतिवेदनमा धारणामा संशोधन ”

आम्दानीहरूको बारेमा सोधखोज गर्न सक्दछन्, जुन घटेका घटनाहरू वा अवस्थाहरूले व्यवसायको अविच्छिन्नताको रूपमा महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न गर्दछन् । त्यस्ता प्रकारका सरकारी निकायहरूसँग निम्न अनुसारका विषयहरू समावेश गरीएका हुन्छन्:

- (क) यदि घटनाहरू वा अवस्थाहरूले सारयुक्त अनिश्चितता सृजना गर्दछ :
- (ख) यदि अनुमानित अविच्छिन्नताको प्रयोग वित्तीय प्रतिवेदनहरू तयार गर्न उपयुक्त भएका: र
- (ग) वित्तीय प्रतिवेदनहरूमा प्रर्याप्त सम्बन्धित जानकारीहरू भएमा ।

वित्तीय प्रतिवेदन हरु स्विकृतिमा महत्वपूर्ण ढिलाई

२४. यदि व्यवस्थापन वा सरकारी निकायहरूबाट वित्तीय प्रतिवेदनहरूको स्वीकृतिमा अति नै ढिलाई हुन्छ भने वित्तीय प्रतिवेदनहरूको मिति पछि लेखापरीक्षकले ढिला भएको कारणहरू खोज्न सक्नेछन् । यदि लेखापरीक्षकलाई ढिलो भएको कारण घटनाहरू वा अवस्थाहरू अविच्छिन्नताको लेखाजोखासँग सम्बन्धित थियो भन्ने विश्वास लागेमा, लेखापरीक्षकले अतिरिक्त लेखापरीक्षण कार्यविधिहरू अनुसार कार्यान्वयन गर्न सक्ने छन ।

अविच्छिन्नताको अनुमानमा निवेदन र अन्य व्याख्यात्मक वस्तुहरू (सन्दर्भ : अनुच्छेद २)

सार्वजनिक क्षेत्रका व्यवसायहरूमा विपेश महत्वदिनु

क१. व्यवस्थापनमा अविच्छिन्नताको प्रयोग सार्वजनिक क्षेत्रका व्यवसायहरूसँग पनि सम्बन्धित छ । उदाहरणको लागि, सार्वजनिक क्षेत्रको लेखापरीक्षणमान सार्वजनिक क्षेत्रका व्यवसायहरूको सामर्थ (Ability)

६ ने.ले.प.मा. २६० मा हेर्नुहोस, “ सरकारका ती निकायहरू संगको छलफल ”

को विषयहरूको लगातार अविच्छिन्नताको रूपमा सम्बोधन गर्दछ,^७ । अविच्छिन्नता जोखिमको रूपमा उठन सक्दछ, तर तीनिहरूका सिमाहरू हुदैनन, यदि परिस्थितिहरू अनुसार सरकारको सहयोग घटाईन्छ, वा हटाईन्छ वा नीजिकरण गरिन्छन तब सार्वजनिक क्षेत्रका व्यवसायहरू नाफा कमाउने आधारमा संचालन गरिन्छ, । घटनाहरू वा अवस्थाहरूले महत्वपूर्ण सन्देह उत्पन्न गर्दछन की व्यवसायको अविच्छिन्नताको रूपमा सार्वजनिक क्षेत्रहरूमा परिस्थितिहरू समेतले सार्वजनिक क्षेत्रका व्यवसायहरूको अस्तित्वमा पूँजीको अभाव हुन्छ तथा नीतिगत निर्णयहरू सार्वजनिक क्षेत्रको व्यवसायको सेवा प्रदानमा असर पर्ने गरी बनेका हुन्छन ।

जोखिम लेखाजोखाको प्रकृया र सम्बन्धित गतिविधिहरू :

घटनाहरू अवस्थाहरू जसले अविच्छिन्नताको अनुमानमा सन्देह उत्पन्न गर्न सक्दछन (सन्दर्भ:अनुच्छेद १०)

क२. तल दिएका घटनाहरू वा अवस्थाहरू उदाहरणहरू हुन, जसले बेग्ला बेग्लै वा एक रूपमा निकायको अविच्छिन्नतामा शंकाहरू उत्पन्न गर्न सक्दछन । यी आकँडा सम्पूर्ण रूपमा समावेशी पनि होईन नत त्यसको अस्तित्व राख्दछन, एउटा वा सो भन्दा बढि विषयहरूले त्यो सारयुक्त अनिश्चितता (Material Uncertainty) को अस्तित्वमा सधै महत्व राख्दछ ।

वित्तिय रूपमा

- स्पष्ट दायित्व वा हालको स्पष्ट दायित्वको अवस्था ।
- निश्चित अवधिका सापटिहरू नविकरण वा पूनः भूक्तान गर्ने संभावना भएका ।
- साहुहरूले वित्तिय सहयोग फिर्ता गर्न सूचना गरेका ।

७ ने.ले.मा. १ मा हेर्नुहोस,“ वित्तिय विवरणहरूको प्रस्तुतीकरण ” , अनुच्छेद ३८-४१ ।

- नकारात्मक रूपमा संचालित नगद प्रवाहले सूचित गरेको विगतका वा भविष्यका वित्तिय प्रतिवेदन हरूका जानकारीहरु ।
- विपरित आधारशिलाका वित्तिय अनुपातहरु ।
- सारवान (Substantial) संचालन घाटाहरु वा नगद प्रवाहहरुमा प्रयोग सम्पत्तिको मूल्यमा महत्वपूर्ण ह्रास भएको ।
- वक्यौता वा बाँडन बाँकी लाभांश ।
- भाखा भित्र साहुहरुलाई तिर्न नसकिएको ।
- ऋण सम्झौताहरु बमोजिम शर्तहरु परीपालन गर्न नसकिएका ।
- वितरकहरूसँग साहुहरुबाट नगद वितरण गर्ने कारोवारमा परीवर्तन ।
- महत्वपूर्ण नयाँ उत्पादनको संचालन वा अन्य महत्वपूर्ण लगानीहरुमा पूँजि प्राप्त गर्न नसक्नु ।

संचालन

- व्यवस्थापनले व्यवसाय खारेज वा संचालन बन्द गर्न खोज्नु ।
- पूनः पूर्ति हुन नसक्ने गरी मुख्य व्यवस्थापन घाटामा जानु ।
- मुख्य बजार, मुख्य ग्राहक(हरु), विशेष व्यापारीक अधिकार, अनुमति पत्र वा मुख्य वितरक(हरु) गुमाउनु ।
- श्रमिकहरुको अभाव ।
- महत्वपूर्ण वितरणको अभाव बेहर्नु ।
- ठूलो मात्रामा सफल प्रतिस्पर्धीको उदय ।

अन्य

- अन्य नियमलाई पालना नगर्नु वा पूँजीको अप्रत्याप्यता ।
- व्यवसायको विरुद्धमा कानूनी वा नियामक कार्यविधिहरू निर्णयात्मक नहुनु यदि दाविको परिणाम सफल भएमा त्यो व्यवसाय सन्तुष्ट हुन असमर्थक हुन सक्दछ ।
- कानून वा नियमहरूमा वा सरकारी नीतिहरूमा परिवर्तन हुनु र व्यवसायमा नकरात्मक असर परेको महशुस गर्नु ।
- विमा नगरिएको वा सुरक्षित नभएको महासंकट (Catastrophes) को स्थिति सृजना भएको ।

यस्ता महत्वपूर्ण प्रकारका घटनाहरू वा अवस्थाहरू प्राय गरी अन्य तथ्यहरूलाई कमजोर पारेका हुन्छन् । उदाहरणको लागि, व्यवसायको प्रभावले सामान्य कर्जा चूक्ता गर्न असमर्थ भएको हुन्छ, जसको व्यवस्थापनबाट अतिरिक्त तरीकाले काउन्टर मौजुदा योजनाहरू तय गर्नु, प्रर्याप्त नगद प्रवाहको व्यावस्था गर्ने, जस्तै सम्पत्तिको चाँजो मिलाउने, कर्जा भूक्तानीहरूको पूनः संरचना गर्नु वा अतिरिक्त सम्पत्ति प्राप्त गर्नु । त्यसैगरी, मुख्य वितरक घाटा मिलाउन वितरणको अतिरिक्त प्रर्याप्त राम्रो स्रोत प्राप्त हुनु ।

क३. जोखिम लेखाजोखा कार्यविधिहरू अनुच्छेद १० मा तोकिएबमोजिम लेखापरीक्षकलाई निर्धारण गर्न सहयोग गर्दछ यदि व्यवस्थापनले अविच्छिन्नता अवधारणको प्रयोग गर्दछन् भने यो एउटा महत्वपूर्ण विषय बन्न सक्दछ र यसको असर लेखापरीक्षकको योजनामा पनि पर्न सक्दछ । यस्ता कार्यविधिहरूले व्यवस्थापनसँग समयमै व्यवस्थापनको योजनाहरूको छलफल सँगै छलफल गर्न अनुमति दिएका हुन्छन्, तथा कुनै पहिचान भएका अविच्छिन्नताका विषयहरूमा निर्णयहरू गर्दछन् ।

साना किसिमका व्यवसायहरुको विशेष व्यवस्थाहरु

क४. व्यवसायको आकारको प्रभावहरुले यसको नकरात्मक सहने अवस्थाहरुमा असर गर्न सक्दछ। साना व्यवसायहरु श्रमगर्ने अवसरमा चाँडै जिम्मा लिन सक्छन्, तर दिगो संचालनहरु जगेडा अभाव हुन्छ।

क५. साना व्यवसायहरुको विशेष व्यवस्थाका अवस्थाहरुमा जोखिम समावेश हुन्छन्। बैंकहरु वा अन्य साहुहरुले व्यवसायकोलागि सहयोग गर्न बन्द गर्न सक्दछन्, त्यस्तै मुख्य वितरकहरु, मुख्य ग्राहकहरु, प्रमुख श्रमिकहरु, वा व्यवसाय संचालन गर्ने अधिकार भएको अनुमति पत्र, व्यवसायको सुविधा वा अन्य कानूनी सम्भौताहरु घटना वा खारेज हुन सक्दछन्।

घटनाहरु वा अवस्थाहरुका बारेमा लेखापरीक्षक प्रमाणका बारेमा लेखापरीक्षकद्वारा सावधान हुनु पर्दछ (सन्दर्भ:अनुच्छेद ११)

क६. लेखापरिक्षणमान ३१५ ले लेखापरीक्षकको जोखिम लेखाजोखा लेखापरीक्षकले दोहर्याउनु आवश्यकता ठान्दछ, भविस्यको योजनाहरु परिवर्तन गर्दछ, र तोकिएअनुसार लेखापरीक्षण गरेको समयमा जब अतिरिक्त लेखापरीक्षण प्रमाण प्राप्त हुन्छ त्यसले लेखापरीक्षणको जोखिमको लेखाजोखामा प्रभाव पार्दछ^८। यदि घटनाहरु वा अवस्थाहरुले व्यवसायको सामर्थमा लगातार अविच्छिन्नताको रूपमा महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न गर्दछ, तीनिहरु लेखापरीक्षकको जोखिमको रूपमा पहिचान भएका हुन्छन् र लेखाजोखाहरु गरिन्छ, अतिरिक्त रूपमा कार्यविधिहरु अनुच्छेद १६ मा जानकारी दिईएको छ, लेखापरीक्षणको लेखाजोखा सारयुक्त त्रुटिपर्ण विवरणहरुको जोखिम पूनः दोहर्याउनु आवश्यक हुन्छ। त्यस्ता घटनाहरु वा अवस्थाहरुको अस्तित्वको प्रभाव प्रकृति, समय वा लेखापरीक्षकको थप कार्यविधिहरु जोखिम निर्धारण गर्न सहयोगी हुन्छन्। नेपाल लेखापरिक्षणमान ३३०^९ले थप कार्यविधि सम्बन्धी कार्य र त्यस विषयका तरीकाहरु उपलब्ध गराउछ।

८ ने.ले.प.मा. ३१५ मा हेर्नुहोस, अनुच्छेद ३१।

९ ने.ले.प.मा.३३० मा हेर्नुहोस, “कर निर्धारण जोखिममा लेखापरीक्षकको जवाफदेहीता”

व्यवस्थापनको लेखाजोखाको मूल्याङ्कन :

व्यवस्थापनको लेखाजोखा वा सहयोगी विश्लेषण र लेखापरीक्षकको मूल्याङ्कन (सन्दर्भ: अनुच्छेद १२)

- क७. व्यवसायको क्षमता सम्बन्धमा व्यवस्थापनको लेखाजोखा लगातार अविच्छिन्न रूपमा लेखापरीक्षकको विचार गर्नु पर्ने व्यवस्थापनको अनुमानित अविच्छिन्नताको विषयको मुख्य भागको प्रयोग गरिन्छ ।
- क८. व्यवस्थापनले विश्लेषणको अभावमा अनुमोदन गर्ने कार्य लेखापरीक्षकको उत्तरदायित्व होईन । केही परिस्थितिहरूमा, तथापी सम्पूर्ण रूपमा विश्लेषणको अभावमा यसको व्यवस्थापनको सहयोगकोलागि लेखाजोखालाई लेखापरीक्षको निचोडमा जोगाउन सक्दैन यदि व्यवस्थापनले अनुमानित अविच्छिन्नता उपयुक्त परिस्थितिहरू अनुशार प्रयोग गरेका छन भने । उदाहरणको रूपमा, जब त्यहाँ विगतमा नाफामुखि व्यवसाय संचालन भएको छ, वित्तिय स्रोतहरू तयारी अवस्थामा छन भने, सम्पूर्ण विश्लेषण विना व्यवस्थापनले सोको लेखाजोखा गर्न सक्दछ । घटनामा, लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनको लेखाजोखा उपयुक्त विधिबाट मूल्याङ्कन गर्दछन भने गरीने सम्पूर्ण मूल्याङ्कन कार्यविधि बाहेक यदि लेखापरीक्षकको अन्य लेखापरीक्षण कार्यविधिहरू प्रर्याप्त अयोग्य छ भने व्यवस्थापनले अनुमानित अविच्छिन्नताको वित्तिय प्रतिवेदन हरु तयार गर्दा परिस्थितीहरू अनुशार उपयुक्तरूपमा लेखापरीक्षकको निष्कर्ष निकाल्नु पर्दछ ।
- क९. अन्य परिस्थितिहरूमा, अनुच्छेद १२ मा तोकिएबमोजिम व्यवसायको सामर्थमा लगातार अविच्छिन्नताको रूपमा व्यवस्थापनको लेखाजोखाको मूल्याङ्कन गरिन्छ भने व्यवस्थापनको कार्य यसको लेखाजोखा र समावेश गर्न पच्छाउँदछ, अनुमानहरू जुन लेखाजोखा आधारीत छ र व्यवस्थापनको योजनाहरू भविष्यको कार्यको लागि वा यदि व्यवस्थापनको योजनाहरू परिस्थिति अनुसार सम्भव हुने खालका छन भने ।

व्यवस्थापनको लेखाजोखाको समय (सन्दर्भ:अनुच्छेद १२)

क१०. प्राय वित्तीय प्रतिवेदनको आधारशिलाहरुमा व्यवस्थापनको प्रष्ट लेखाजोखा आवस्यक ठान्दछ, जुन व्यवस्थापनले समयलाई महत्व दिएको सबै प्राप्त सूचनाहरुको जिम्मा लिन आवस्यक ठान्दछन ।^{१०}

साना प्रकारका व्यवसायहरुमा विशेष ध्यान दिनु पर्ने (सन्दर्भ:अनुच्छेद १२-१३)

क११. धेरै अवस्थाहरुमा, साना व्यवसायहरुको व्यवस्थापनले विस्तृत रुपमा व्यवसायको अविच्छिन्नताको रुपमा लेखाजोखा तयार पारेका हुदैनन, तर त्यसको बदलामा कारोबार सम्बन्धमा गहिरो ज्ञान राखिएको हुन्छ र थप जानकारीको लागि सूचनाहरु प्राप्त गर्न आवस्यक ठानिएको हुन्छ । तथापि, लेखापरिक्षणमानको आवश्यकता अनुसार लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनको लेखाजोखाको व्यवसायको लगातार अविच्छिन्नताको सामर्थको रुपमा मूल्याडकन गर्नु पर्छ । साना प्रकारका व्यवसायहरुमा, व्यवस्थापनसँग माध्यम वा लामो समयको व्यवसायमा लगानी विषयमा छलफल गर्न उपयुक्त हुन्छ तर, व्यवस्थापनसँगको प्रतिस्पर्धा (विवाद) को पुष्ट्याई प्रयाप्त उपलब्ध प्रमाणहरुले गर्न सक्दछन र तीनिहरु लेखापरीक्षकको व्यवसायको बारेमा बुझाई भन्दा असम्बन्धित हुदैनन । त्यसकारण, अनुच्छेद १३ मा लेखापरीक्षकको लागि तोकिए अनुसार व्यवस्थापन सँग लेखाजोखा गर्न थप अनुरोध गर्न सक्दछ, उदाहरणको लागि छलफलबाट सन्तुष्ट हुनु, सहयोगी कागजातहरुको खोजी तथा निरिक्षण गर्नु, उदाहरणको लागि, पछि वितरण गर्ने गरि प्राप्त आदेश, तीनिहरुको संभाव्यताबारे वा अन्यथा तथ्यपर्ण रुपमा मूल्याडकन गर्नु ।

क१२. निकायको अविच्छिन्नताको आधारमा साहु - व्यवस्थापकहरुको (Owner-Manager) साना व्यवसायहरुमा आधारको महत्वपूर्ण भुमीका हुन्छ । जव साना व्यवसायमा व्यवस्थापक साहुले ठूलो रुपमा कर्जा उपलब्ध गराउँदछन, यो महत्वपूर्ण हुन्छ कि ती पूँजीहरु फिर्ता

१० उदाहरणको लागि नेपाल लेखामान १ बर्णन गर्दछ, कि समय कम्तीमा पनि, तर तीनिहरुलाई सिमांकन गर्नु हुदैन , प्रतिवेदनको समयको समाप्तीको १२ महिना

गरिदैनन । उदाहरणको लागि, वित्तीय समस्याका कारण साना व्यवसायहरू लगातार रूपमा संचालन गर्न साहु व्यवस्थापकको अधिपत्यतामा बैंकले वा अन्य साहुहरूले व्यवसायलाई कर्जा उपलब्ध गराउदछन वा साहु व्यवस्थापकले व्यवसायलाई कर्जा उपलब्ध गराउन आफ्नो वा उनको व्यक्तिगत सम्पत्तिहरू धितोको रूपमा जमानत दिन्छन । यस्ता परिस्थितिहरूमा लेखापरीक्षकले साहु व्यवस्थापकको अधिपत्यको कर्जा वा जमानतका उपयुक्त कागजात प्रमाणहरू प्राप्त गर्न सक्दछन, जव व्यवसाय साहु व्यवस्थापकको अतिरिक्त सहयोगमा आधारीत छ, लेखापरीक्षकले साहु व्यवस्थापकको सहयोगको क्षमताको मूल्याङ्कन गर्नु पर्ने दायित्व सम्मको मूल्याङ्कन गर्नु पर्छ । अन्य अवस्थामा, लेखापरीक्षकले लिखित रूपमा स्पष्टताको लागि शर्तहरू वा अवस्थाहरूका त्यस्ता आधारहरूमा संलग्न गरिएका विषयहरूमा अनुरोध गर्न सक्दछ वा साहु व्यवस्थापकको आशय वा बुझाई संलग्न गर्न सक्दछन ।

व्यवस्थापनको लेखाजोखाको समय भन्दा बाहिरको समय (सन्दर्भ: अनुच्छेद १४)

क१३. अनुच्छेद ११ मा व्यवस्था गरिए अनुसार, लेखापरीक्षक सकेसम्म सावधान रहनु पर्दछ कि त्यहाँ परिचित घटनाहरू हुन्छन, अनुसूचीहरू वा अन्य कुराहरू, वा त्यस्तो अवस्थाहरू सृजना गर्ने छ, जसले लेखाजोखाको समय पछि व्यवस्थापकद्वारा प्रयोग गरेको समय उपयुक्ततासँग वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्दा प्रश्न सृजना गर्न सक्दछ । जव अनिश्चितताको मात्रा घटना र अवस्थाको परीणामसँग संगठित हुन्छन तीनिहरूले अन्य घटना वा अवस्थाहरूको वृद्धि गर्दछन, अन्य भविष्यका घटनाहरू वा अवस्थाहरूको विचार गरी, लेखापरीक्षकले अन्य कार्यगर्न विचार गर्न भन्दा अगाडि अविच्छिन्नताको विषयहरू महत्वपूर्ण हुन्छन । जव त्यस्ता घटनाहरू वा अवस्थाहरू पहिचान हुन्छन, आवश्यक महत्वपूर्ण घटनाहरू वा अवस्थाहरूको व्यवसायको सामर्थको अविच्छिन्नताको रूपमा लेखाजोखाको मूल्याङ्कन गर्न लेखापरीक्षकले व्यवस्थापनलाई अनुरोध गर्न आवश्यक हुन्छ । यस्ता परिस्थितिहरूमा अनुच्छेद १६ लागू हुन्छ ।

क१४. अरुभन्दा व्यवस्थापनको खोजीमा पहिचान भएका घटनाहरु वा अवस्थाहरुमा अविच्छिन्नताको रूपमा तीनहरुले महत्वपूर्ण संदेह उत्पन्न गर्दछ, व्यवस्थापनले निर्धारण गरेको समय भन्दा बाहिरका जसमा लेखापरीक्षकको अन्य कुनै गरीने लेखापरीक्षण कार्यविधिहरुमा उत्तरदायित्व हुदैन, जुन अनुच्छेद १३ मा छलफल गरीएको छ, वित्तीय प्रतिवेदनहरु सार्वजनिक भएको मिति देखी निम्नतम बाह्र महिना सम्म हुन्छ ।

अतिरिक्त लेखापरीक्षण कार्यविधिहरु जब घटनाहरु वा अवस्थाहरु पहिचान भएका हुन्छन (सन्दर्भ:अनुच्छेद १४)

क१५. लेखापरीक्षण कार्यविधि जसलाई अनुच्छेद १७ मा तोकिएका छन निम्नानुसार सामावेश गर्न सकिन्छ:

- नगद प्रवाहको विश्लेषण वा छलफल, व्यवस्थापन सँगको नाफा वा अन्य सम्बन्धित भविस्यवाणी ।
- व्यवसायको पछिल्लो प्राप्त अन्तरिम वित्तिय प्रतिवेदन हरुको विश्लेषण वा छलफल ।
- ऋण सम्झौता पत्र वा संस्थाबाट जारी प्रतिज्ञा पत्रहरुको शर्तहरुको अध्ययन तथा उल्लंघन भए नभएको निर्धारण गर्ने ।
- वित्तिय समस्याहरुमा स्रोतको लागि शेयरधनीहरुको बैठकहरुको, सरकारी नियामक निकाय र सम्बन्धित समितिहरुको निर्णयको अध्ययन गर्ने ।
- कानूनी राय सुझाव जानकारीमा लिने भएका मुद्दा वा दाविहरु वा व्यवस्थापनको प्रतिफलमा उपयुक्त लेखाजोखा र तीनहरुको वित्तिय कार्यान्वयनको अनुमान गर्ने ।
- अस्तित्व, बैद्यता वा लागू गर्न सकिने व्यवस्थाको पक्का निर्णय गर्ने वा सम्बन्धित वित्तिय आधारको व्यवस्था गर्ने वा तेश्रो

पक्षहरु वा वित्तिय क्षमताको निर्धारणमा त्यस्ता पक्षहरुका लागि अतिरिक्त पूँजी उपलब्ध गराउने ।

- ग्राहकहरुको मागहरु पूरा गर्न व्यवसायको योजनाहरु मूल्यांकन गर्ने ।
- अनुगामि घटनाहरुमा लेखापरीक्षकको कार्यविधिहरुको कार्यान्वयनबाट त्यस्ता कुरा पहिचान गर्ने, या साम्य पार्ने अथवा निकायको अविच्छिन्नताको लागि कार्य गर्ने ।
- अस्तित्व, शर्तहरु वा ऋणीको प्रयाप्त सुविधाहरुको निश्चित गर्ने ।
- नियमाक निकायको कार्यहरुको प्रतिवेदनहरु प्राप्त गर्ने र पून हेर्ने ।
- सम्पत्तिको व्यवस्थापन गर्ने कुनै योजनाको लागि प्रयाप्त रुपमा सहयोगको निर्धारण गर्ने ।

भविष्यको कार्यका लागि व्यवस्थापनको योजनाको मूल्यांकन गर्ने (सन्दर्भ:अनुच्छेद १६ (ख))

क१६. आगामी कार्यहरुका लागि व्यवस्थापन योजनाहरुको मूल्यांकनमा खोजीहरु पनि समावेश गर्न हुन्छन । त्यसको भविष्यको कार्यका योजनाको रुपमा समावेश गरीएको हुन्छ, उदाहरणको लागि, सम्पत्तिहरु खारेज गर्ने योजना, कर्जा सापटि माग्नु वा ऋणको पून: संरचना गर्नु, खर्चहरु ढिलो गर्नु, वा घटाउनु वा पूँजी बढाउनु ।

व्यवस्थापनको लेखाजोखाको समयअवधि (सन्दर्भ:अनुच्छेद १६ (ग))

क१७. अनुच्छेद १६ (ग) मा तोकिएको अतिरिक्त कार्यविधिहरु लेखापरीक्षकले तुलना गर्न सक्दछन:

- हालका प्रारम्भिक अवस्थामा वित्तीय प्रतिवेदनहरुका ऐतिहासिक परीणाम सँग भविष्यका सूचनाहरु, र

- हालको अवस्थामा आजको समयसम्म प्राप्त परिणामसँग भविष्यका वित्तीय प्रतिवेदनहरू ।

क१८. जव व्यवस्थापनको अनुमानहरू तेश्रो पक्षहरूलाई लगातार समर्थन गर्न समावेश गरिन्छन्, यदि कर्जावालहरूको अधिपत्यद्वारा प्रतिज्ञाहरू व्यवस्था गरीएको हुन्छ वा अतिरिक्त प्रमाणका निचोडहरू, वा जमानत दिन, र यस्ता प्रकारका आधारहरू व्यवसायहरूको सामर्थमा लगातार अविच्छिन्नताको रूपमा महत्वपूर्ण हुन्छन् लिखित रूपमा पक्का रूपले (शर्तहरू र अवस्थाहरू समावेश गरी) त्यस्ता तेश्रा पक्षहरूबाट तीनहरूको क्षमताको प्रमाण प्राप्त गर्न त्यस्ता सहयोगहरू उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा लेखापरीक्षकले विचार गर्न आवश्यक हुन्छ ।

लेखापरीक्षणको निष्कर्ष र प्रतिवेदन : (सन्दर्भ:अनुच्छेद १७)

क१९. शब्द समुदाय, तथ्यगत अनिश्चितता ने.ले.मा. १ मा प्रयोग भएका घटनाहरू वा अवस्थाहरूको सम्बन्धमा छलफलका लागि राखिएका हुन जसले व्यवसायको सामर्थमा लगातार अविच्छिन्नताको रूपमा महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न गर्न सक्दछ, तीनहरू वित्तीय प्रतिवेदन हरुमा सार्वजनिक गरीनु पर्दछ । अन्य केही वित्तीय प्रतिवेदन हरुको प्रतिवेदनका आधारशिलाहरूमा त्यो शब्द समुदाय, “महत्वपूर्ण अनिश्चितता” पनि उस्तै परिस्थितिहरूमा प्रयोग गरिन्छ ।

अनुमानित अविच्छिन्नताको प्रयोग उपयुक्तता हुन्छ तर सारभूत अनिश्चितता रहिरहन्छ

सारयुक्त अनिश्चितताको प्रयाप्त सार्वजनिक गर्नु (सन्दर्भ:अनुच्छेद १८)

क२०. वित्तीय प्रतिवेदन हरुको प्रयाप्त जानकारीहरूको निर्धारण निर्धारण गर्न संलग्न हुन सक्दछ यदि प्रष्ट पारिएका सूचनाहरूले अध्यताको ध्यान आकर्षित गर्ने सम्भावना हुन्छ जव व्यवसायले लगातार रूपमा कारोवारको सामान्य अवस्थामा यसको सम्पत्तिहरू वा यसका दायित्वबाट मुक्त हुने विषयमा महशुस गर्न सक्दैन ।

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जव सारभूत अनिश्चितता प्रयाप्त रुपमा सार्वजनिक गरिएका हुन्छन । (सन्दर्भ:अनुच्छेद १९)

क२१. तल दिईएका निर्देशनहरु विषय अनुच्छेदमा प्रकाश पारीएका छन जव प्रयाप्त रुपमा टिप्पणीहरुको जानकारीले लेखापरीक्षक सन्तुष्टि हुन्छन:

सामाग्रीमा महत्व दिनु

हाम्रो रायले, हामिले वित्तिय प्रतिवेदन हरुमा टिप्पणी X मा ध्यान दिन्छौ जसले ईङ्गित गर्दछ कि कम्पनीले वर्षको समाप्ती ३१, २०X१ मा कखग को खुद घाटा बनाउँदछ र त्यस मिति सम्म कम्पनीको चालु दायित्वहरु यसको जम्मा सम्पत्ति भन्दा YYY ले बढि हुन्छ । यस्ता अवस्थाहरुमा अन्य विषयहरुसँगै टिप्पणी X मा राखिएका हुन्छन, जसले सारभूत अनिश्चितताको संकेत गर्दछ, त्यो निकायको अविच्छिन्नतामा महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न गर्दछ ।

क२२. जव अवस्थाहरु धेरै तथ्यगत अनिश्चितताको रुपमा संलग्न हुन्छन तीनिहरु वित्तिय प्रतिवेदन हरुको सम्पूर्ण रुपमा महत्वपूर्ण हुन्छन, लेखापरीक्षकले विचार गर्नु उपयुक्त हुन्छ कि विषय अनुच्छेदमा महत्व थप गर्नुको बदलामा दुर्लभ घटनाहरुमा अस्विकार गर्नु । यस विषयमा नेपाल लेखापरीक्षणमान ७०५ तरीकाहरु उपलब्ध गराईएका छन ।

यदि सार्वजनिक गरीएका सारयुक्त अनिश्चितताहरु अप्रयाप्ता नहुँदा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन (सन्दर्भ:अनुच्छेद २०)

क२३. जव उपयुक्त धारणा राखिन्छ, सम्बन्धित अनुच्छेदहरुमा दिईएका निर्देशनहरु लागू हुन्छन :

उपयुक्त धारणाको आधारमा :

कम्पनीको वित्तीय व्यवस्थापनको समय गुञ्जीयो र बाँकी भएको रकम मार्च १९, २०X१ मा तिर्नु पर्ने भयो । कम्पनीले पूनः सहमति गर्न वा वित्तीय पूनः प्राप्त गर्न असमर्थ हुन्छ । यस्तो अवस्थाले सारभूत अनिश्चितताको अस्तित्व ईङ्गित गर्दछ जसले लगातार अविच्छिन्नताको रुपमा कम्पनीको सामर्थ्यमा महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न गर्दछ, त्यसकारण

कम्पनीले यसको कारोवारको सामान्य अवस्थामा यसमा सम्पत्तिहरु वा यसको दायित्वहरु भूक्तानी गर्न महसुश गर्न असमर्थ हुन सक्दछ ।

उपयुक्त धारणा :

हामि विश्वास गर्दछौं कि जानकारीका अधुरा सूचनाहरु अनुच्छेदको आधारमा उपयुक्त धारणहरु तोकिएका छन्, वित्तीय प्रतिवेदनहरु सबै विषयहरुको तुलनामा शुद्ध रुपमा प्रस्तुतिकरण गरिएका हुन्छन (अथवा “सही र उचित विचार प्रदान गर्नु”), कम्पनीको आषाढ ३१, २०१० को वित्तीय अवस्था र यसको वित्तीय अग्रसरताको अवस्था र यसको नगद प्रवाहहरु त्यो वर्षको भन्दा अन्तिममा अनुशार भएको हुन्छ...

क२४. जव विपरित धारणाहरु राखिन्छन सम्बन्धित अनुच्छेदमा निम्न अनुशार निर्देशनहरु गरीएका छन् :

विपरीत धारणाको आधारमा :

कम्पनीको वित्तीय व्यवस्थाहरु सार्वजनिक गरीएका हुन्छन र बाँकी रहेको रकम तिर्नु पर्ने आषाढ ३१, २०१०, कम्पनीले वित्त सम्बन्धी पूनः सम्भौता गर्न वा पूनः वित्तीय सहयोग प्राप्त गर्न असमर्थ भयो भने यो विचारणीय हुन्छ, यो कम्पनी टाट पल्टने अवस्थामा छ । यी घटनाहरुले कम्पनीको सामर्थ (Ability) मा महत्वपूर्ण शंका उत्पन्न गर्दछ । लगातार रुपमा अविच्छिन्नताले तथ्यगत अनिश्चितताको संकेत गर्दछ, र त्यसकारण कम्पनीले यसको सम्पत्ति वा यसको दायित्वहरु भूक्तानी गर्न कारोवारको सामान्य अवस्थामा असमर्थ भएको महसुश गर्दछ । ती वित्तीय प्रतिवेदनहरुले (र त्यस्ता प्रकारका टिप्पणीहरु) यस्तो विवरणहरु सार्वजनिक गर्न हुदैन ।

विपरीत राय :

विपरीत राय दिईएको अनुच्छेदको आधारमा सूचनाहरुको त्रुटिका कारणले ती वित्तीय प्रतिवेदनहरु स्पष्टसँग प्रस्तुतीकरण गरीएका हुँदैनन (वा “सही र उचित धारणा दिन”) कम्पनीको वित्तीय आवस्था आषाढ ३१, २०१० र यसको वित्तीय क्षमता वा यसको नगद प्रवाह वर्ष भरीको भन्दा अन्तिमको अनुशार हुन्छ ...

अविच्छिन्नताको अनुमान उपयुक्त रूपमा प्रयोग : (सन्दर्भ:अनुच्छेद २०)

क२५. यदि वित्तीय प्रतिवेदनहरू निकायको अविच्छिन्नताको आधारमा तयार गरीएका हुन्छन्, तर लेखापरीक्षकको विचारमा, वित्तीय प्रतिवेदनहरूमा व्यवस्थापनको अविच्छिन्नताको अनुमानित प्रयोग अनुपयुक्त लाग्दछ भने, अनुच्छेद २१ मा लेखापरीक्षकलाई तोकिएको विपरीत धारणा राख्ने प्रावधान निर्वाध रूपमा लागूहुन्छ। यदि वा व्यवस्थापनले अनुपयुक्तता सँग अविच्छिन्नताको अनुमानित प्रयोग वित्तीय प्रतिवेदन हरूका जानकारीहरू समावेश गरेका छैनन् भने।

क२६. यदि व्यवसायको व्यवस्थापनले वित्तीय प्रतिवेदनहरू तयार गर्न वा सो को लागि चुनावबाट छनौट गर्छन् भने, अविच्छिन्नताको प्रयोग परिस्थितिहरूको उपयुक्ततासँग भएको हुँदा, वित्तीय प्रतिवेदन हरू बैकल्पिकको आधारमा तयार गरिन्छ (उदाहरणको लागि खारेजीको आधारमा)। लेखापरीक्षकले ती वित्तीय प्रतिवेदन हरूको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्न सक्षम हुनु पर्दछ तर, ती बैकल्पिक आधारहरू स्विकार्य वित्तीय प्रतिवेदनका आधारशिला हुन भन्ने कुराको लेखापरीक्षकले त्यस परिस्थितिहरूमा निर्धारण गर्दछन्। लेखापरीक्षकले वित्तीय प्रतिवेदन हरूमा संशोधन नगरीएको धारणा व्यक्त गर्न सक्नु पर्दछ, त्यहाँ प्रसस्त तीनिहरूका सूचनाहरू छन तर सामाग्री अनुच्छेदमा तोकिए बमोजिम वा महत्व दिए बमोजिम त्यस बैकल्पिक आधारमा वा यसको प्रयोगको कारणमा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा ध्यान खिचन उपयुक्त ढंगले विचार पुऱ्याउनु पर्दछ।

व्यवस्थापनले लेखाजोखाको अभिवृद्धि गर्न चाहना नगर्नु : (सन्दर्भ:अनुच्छेद २०)

क२७. निश्चित परिस्थितिहरूमा, लेखापरीक्षकले यसको लेखाजोखा गर्न वा अवधि बढाउन व्यवस्थापनलाई अनुरोध गर्न आवश्यक हुन्छ। यदि व्यवस्थापनले सो गर्न चाहेन भने, लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा उपयुक्त धारणा वा दावि नभएको धारणा उपयुक्त हुन सक्छ किनभने लेखापरीक्षकलाई उपयुक्त लेखापरीक्षण प्रमाण प्रयाप्त प्राप्त गर्न सम्भव हुँदा र अविच्छिन्नताको अनुमानित विषयको प्रयोग वित्तीय प्रतिवेदनहरू तयार पर्दा, व्यवस्थापनको योजनामा त्यस्ता प्रकारका लेखापरीक्षण

प्रमाणहरुलाई ठाँउ दिईएको हुन्छ र ती अन्य समायोजित तथ्यहरु सम्म रहेका हुन्छन ।